

ТІНЬОВА ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПОДОЛАННЯ

Гордієнко К.Ю.

*Науковий керівник: Тохтамиш Т.О., к.е.н., доцент
Харківський національний університет будівництва та архітектури*

Тіньова економіка в Україні стала однією з найважливіших економічних проблем, що також негативно позначається на соціально-політичному становищі країни та її міжнародному іміджі. Саме тому розробка ефективної політики націленої на детінізацію сфери діяльності суб'єктів господарювання та фінансів, а також захист їх права власності є пріоритетним напрямком діяльності держави.

Під тіньовою економікою слід розуміти економічну діяльність, яка пов'язана з незаконним привласненням особою або групою осіб частини створеної вартості або частки майна через різного роду викривлення об'єктивної інформації про рух грошових коштів та матеріальних цінностей, спотворення даних первинного обліку для заплутування джерел походження доходів, а також через реалізацію методом лобіювання відповідних законодавчих норм і нормативів. Тобто це неконтрольоване суспільством виробництво, розподіл, обмін і споживання товарно-матеріальних цінностей [2].

До основних сегментів тіньової економіки та механізмом їх одержання стали: нелегальний експорт капіталів, одержання тіньових доходів шляхом прихованого вилучення з обігу різниці між офіційними і реальними цінами на товари і послуги, корупція, фінансове шахрайство, незаконна приватизація державної власності тощо.

Якщо комплексно поглянути на проблему тінізації економіки в Україні то можна виділити низку об'єктивних факторів, які пояснюють її значні обсяги. До них можна віднести високі податки і нерівномірне податкове навантаження; недостатня прозорість податкового законодавства та постійне внесення до нього змін; корупція органів державної влади та місцевого самоврядування [3].

З цього можна виділити негативні наслідки, до яких веде тіньова діяльність, яка охоплює не тільки об'єкти діяльності суб'єктів господарювання, але й розвиток усіх сторін суспільного життя. Основними наслідками цього процесу є недовіра до органів державної влади; несправедливий розподіл національного доходу; скорочення податкових надходжень до бюджетів усіх рівнів; втрата промислового потенціалу та криміналізація суспільства, тощо.

Основною метою детінізації діяльності суб'єктів господарювання є створення необхідних умов для підсилення інвестиційної привабливості, зниження податкового навантаження, а також захисту прав власності. Підвищення нестабільності зовнішнього середовища, ринкова трансформація економіки України, посилення конкуренції вимагають нових підходів до контролю за фінансовою діяльністю підприємства. В такому випадку виникає

потреба у створенні такої системи, яка забезпечує своєчасне отримання якісних та достовірних даних щодо пріоритетних напрямків фінансової діяльності підприємства, таким інструментом може виступати фінансовий контролінг.

Фінансовий контролінг включає в себе виконання наступних завдань: забезпечення своєчасності і повноти виконання фінансових зобов'язань перед державним бюджетом; виявлення внутрішніх резервів росту фінансових ресурсів, що також включає в себе підвищення рентабельності; контроль за дотриманням діючого законодавства і нормативних актів; контроль за валютними операціями на підприємствах, а також контроль за раціональним використанням фінансових ресурсів тощо.

З метою контролю за фінансовими потоками фізичних осіб необхідна розробка та прийняття закону про державний фінансовий контроль, в якому обов'язково потрібно передбачити чітку регламентацію процедури декларування доходів і витрат з боку як державних службовців, депутатів та інших осіб, уповноважених на виконання функцій держави, так і інших фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності, працівників комерційних та державних структур, підприємств тощо [1].

Отже, поширення в Україні такої соціально-економічної проблеми, як тіньова фінансова діяльність суб'єктів господарювання являють собою суттєву перешкоду забезпеченню сталого розвитку економіки. Значною проблемою є те, що обсяги тіньової діяльності не можуть бути повноцінно враховані статистикою, розробка різноманітних методів обліку стає майже неможливим. Проте в кожній сфері діяльності необхідно шукати шляхи детінізації діяльності. Одним з таких способів є проведення фінансового контролінгу суб'єктів господарювання. Створення умов для виведення діяльності з тіні та усунення державних корумпованих структур можуть стабілізувати економічне становище в державі та посилити її місце у міжнародних відносинах.

Література:

1. Варналій З. С. Шляхи детінізації економіки України та її особливості. *Банківська справа*. 2007. №2. С. 56-57.
2. Черниш О. М. Тіньова економіка: особливості та шляхи легалізації. *Ефективна економіка*. 2009. №3. С. 10-14.
3. Шматковська Т. О., Тверда І. В. Тіньова економіка: дефініція, структура, причини виникнення та шляхи мінімізації. *Вісник Запорізького національного університету*. 2014. №1(21). С. 177-184.

ПУБЛІЧНІ ЕКОЗАКУПІВЛІ В УКРАЇНІ

Кавун Ю.Є.

*Науковий керівник: Халіна В.Ю., к.е.н., доцент
Харківський національний університет будівництва та архітектури*

Для того, щоб попит змінювався на користь товарів та послуг з